

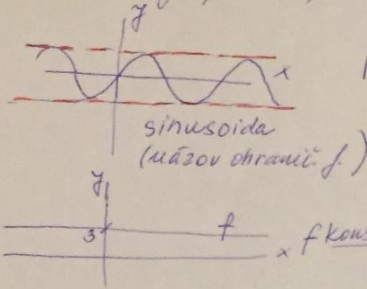
2.A SAMOŠTÚDIUM 26.10.2020 – 30.10.2020

MAT – Mgr. Čakajdová

VLASTEN.

(str. 3)

3) Ohraničenosť funkcie : ohraničená funkcia (ohranič. zhora) (ohranič. zdola)
 celá f sa pohybuje akoby v koláčniciach.

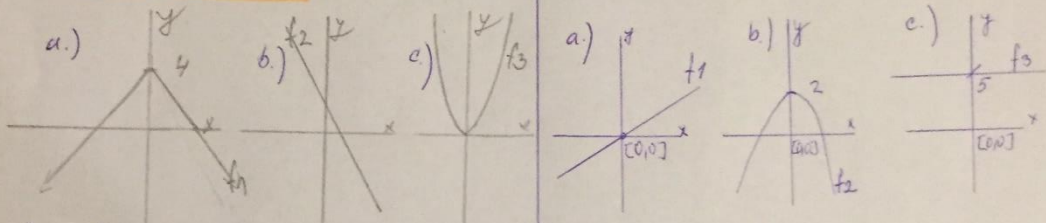

(Akosť je funkcia, červené koláčničky
 známe majú ohraničenie aj zhora
 aj zdola)

PRECVCENIE

!!! VYRIESTE !!!

VZOROVÉ RIŠENÉ URČTE VLASTNOSTI ÚLOHY NA PRECIE.

a) " f_1 " : nie je monotónna (lebo aj rast, aj kles.)
 : je párna (lebo je súmerná "y")
 : nie je ohraničená (lebo nadol ide do $-\infty$)
 hoci zhora je ohraničená

a.)

b) " f_2 " : je klesajúca monotónna (lebo stále klesá)
 nie je párna, ani nepárna
 nie je ohraničená (lebo ide nahor
 aj nadol do $+\infty$)

b.)

c) " f_3 " : nie je monotónna (aj klesá aj rastie)
 je párna (lebo je súmerná o y-ovej)
 nie je ohraničená (lebo nahor ide
 do $+\infty$)
 (zdola je ohraničená
 lebo nikdy neide do $-\infty$)

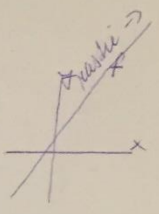
c.)

VLASTNOSTI FUNKCIE

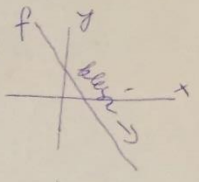
U každej funkcie vieme určiť vlastnosti:

1.) Pribeh funkcie:

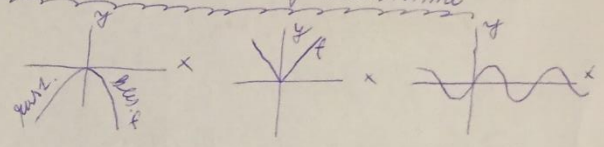
rastúca monotónna
na celom prírbehu D_f rastie

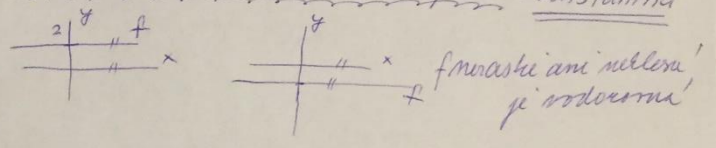
kladajúca monotónna
na celom prírbehu D_f klesá

striedajúca pribeh → nie je monotónna

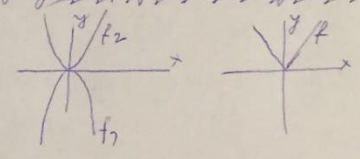

nerastúca a súčasne ukladajúca = konštantná

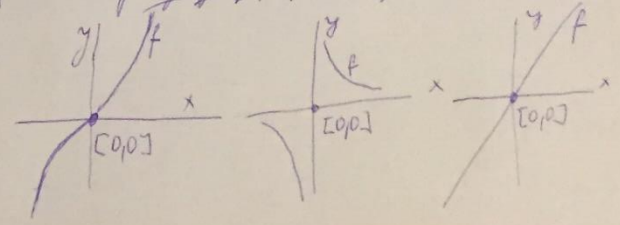

2.) Párnosť a nepárnosť funkcie:

párna f ak $f(x) = f(-x)$ (k: graf f je súmerný podľa osi "y")

nepárna f ak $f(-x) = -f(x)$ (k: graf f je súmerný podľa počiatku)

NOVÉ učivo

(str. 1)

TC: FUNKCIE - VLASTNOSTI FUNKCIE

TRIEBA: 2. A, 2. B.

DÁTUM: 19. 10. 2020

(od 23. 10 - 29. 10. 2020)

- monotónnosť
- párnosť a nepárnosť
- periodičnosť
- určenie D_f , H_f a vlastností z grafu f .

Def: FUNKCIA je množina bodov $[x, y]$ (x, y sú pravočiarne)
pričom platí že ku každému „ x “ existuje práve jedno „ y “.

[MNOŽINA ršetkych čísel, ktoré predstavujú „ x “ sa nazýva
„ D_f “ definičný obor $D_f = x$ hodnoty

[MNOŽINA ršetkych čísel, ktoré predstavujú „ y “ sa nazýva
„ H_f “ obor funkčných hodnôt. $H_f =$ hodnoty funkcie (y)

Napr.

Dava sú body funkcie: $\begin{matrix} x & y \\ [1; 3] \\ [2; 5] \\ [0; 1] \\ [-2; -3] \end{matrix}$ } množina x -ov
do $D_f = \{1, 2, 0, -2, \dots\}$
do $H_f = \{3, 5, 1, -3, \dots\}$
(množina y -ov)

$D_f =$ je množina ršetkych čísel pro ktoré po dovedení
ka „ x “ funkcia existuje = $f(x)$ je definovaná

$H_f =$ je množina ršetkych čísel, ktoré vypočítame ako „ y “
(zo x-ov f . / po dovedení ka „ x “)

SJL - PaedDr. Krajčovičová

Poznámky prepísať alebo prefotené nalepiť do zošita

Charakterizovať romantické prvky v diele Byrona a Máchu

Vysvetliť názov Childe Harold

Nájsť prvky autoštylizácie v diele Byrona

Vymenovať harmóniu kontrastov v diele Máj

George Gordon Byron

Predstaviteľ anglickej romantickej literatúry. Ako mladý zdedil titul lorda a obrovský majetok spolu s miestom v snemovni lordov. Celý svoj život bol veľkým rebelom, bol znudený anglickou spoločnosťou, veľa cestoval a svoje peniaze investoval do boja podrobených národov proti nadvláde iných, na vlastné náklady vyzbrojil Grékov v boji proti Turkom. Pri organizovaní vzbury v Grécku ochorel na zápal pľúc a zomrel

Putovanie Childa Harolda

- autobiografická poéma s dojmami z jeho ciest po európskych krajinách
- Putovanie začal písať potom, keď precestoval Portugalsko a časť Grécka, dostanúc sa až do Janiny
- je nepochybné, že základný životný pocit je totožný so životným pocitom básnikovým

Childe /titul rytiera čakajúceho na pasovanie/ Harold opúšťa svoje rodné Anglicko a vydáva sa na púť po európskych krajinách. Kade chodí, tam buď objavuje stopy nedávnych bojov (Španielsko), alebo je svedkom príprav na boje (Talavera, Albuera). Kriticky sa stavia k prostrediu, ktoré nachádza hneď v prvej krajine, ktorou je Portugalsko- úplne dopodrobna tam opisuje špinu v akej tam ľudia žijú- je tým úplne až znechutený. Španielsko je už však o niečom inom- obdivuje počín dievčiny, Augustíny, ktorá zaprela slabosť svojho pohlavia a preslávila sa mnohými hrdinstvami pri obrane Zaragózy. V poslednej tretine prvého spevu vzdáva hold Parnasu, obydlia múz. Nenachádza potešenie v býčích zápasoch. Dejiskom druhého spevu je Grécko. Nachádza kus nefalšovaného Orientu. Zamýšľa sa nad relatívnou hodnotou náboženstva- akéhokoľvek. V Aténach obdivuje stopy po barbarском obdive antického staviteľstva. Cestuje prevažne na lodi a tak objavuje krásy mora.

Medzi prvými dvoma dielmi a pokračovaním uplynuli iba štyri roky, no pre básnika to najbúrlivejšie obdobie. V ďalších dieloch pokračuje so svojím putovaním, svojimi úžasnými opismi prírody Po formálnej stránke- dielo je rozdelené na : venovanie s názvom Ianthe a na ďalšie štyri spevy. Každý zo spevov je rozdelený na deväťveršové strofy s rýmom a b a b c d c d d.

Je použitých množstvo básnických prostriedkov – epitety, archaizmy, prirovnania, personifikácie, metafory a množstvo ďalších. Je to rozprávanie s jednou dejovou líniou ku ktorej sú pripripájané rôzne výpadky do histórie na upresnenie niektorých skutočností, ktoré by sme mohli označiť ako nejaké vedľajšie dejové línie. Jazyk nie je žiadny extrémne ozdobný, normálne umelecký .

Karel Hynek Mácha -

Narodil sa v Prahe v roku 1810 v rodine mlynárskeho tovariša

Mácha bol tiež krstný nemeckým menom Ignaz v Česku používal Hynek. Študoval na rôznych školách a na gymnáziách.

Študoval na právnickej fakulte v rokoch 1832-1836 . Po ukončení štúdia pôsobil v Litoměřicih, kde náhle umrel na infekčnú chorobu v roku 1836. Iróniou je to , že pohreb sa uskutočnil v deň, keď mal byť zosobašený so svojou milou Lorou Šomkovou.

Vyvrcholením Máchovej tvorby je dielo MÁJ

Romantický príbeh o nešťastnej láske s úvahami o sne a realite , o večnosti a pozemskom živote, o smútku nad ubiehajúcim životom, oslava krásy českej prírody a rodnej zeme

ÚTVAR : LYRICKO-EPICKÁ POVIEDKA

Kompozícia : 1. Skladá sa z básne Čechové jsou národ dobrý !

(oslava českého národa, vyzdvihuje udatnosť, nezištnú pomoc bližnému, vernosť kráľovi a vlasti, zbožnosť, starostlivosť o materinský jazyk)DEJ :

stručný a jednoduchý, hlboké úvahy a opisy, rozvíja sa dramaticky

POSTAVY : Vilém : mladý, odvrhnutý otcom, prijatý medzi zbojníkov, milujúci Jarmilu , nerozvážny

Jarmila : miluje Viléma, krásna

Forma : sylabizmus (rovnaký počet hlások vo verši)

používa prízvučnú stopu jamb (u -) a trochej (- u)

OBSAH :

I. Úvodná báseň :

oslava českého národa, vyzdvihuje udatnosť, nezištnú pomoc, bližnemu, vernosť kráľovi a vlasti, zbožnosť, starostlivosť o materinský jazyk:

II. 1. Spev :

obraz májovej prírody, magická atmosféra mesiaca lásky :

Na brehu pri jazere sedí Jarmila, kt. čaká na svojho milého. Na hladine sa objavajú obrisy člna.

Neprihádza Vilém, ale posol, kt. jej oznámi, že Vilém je vo väzení odsúdený na smrť lebo zavraždil jej zvodcu, pričom netušil, že zabil svojho otca. Jarmila v zúfalstve , že spôsobila nešťastie svojmu milému , skáče do jazera a utopí sa.

III. 2. Spev :

Vilém vo väzení smúti , nahnutý nad kamenným stolom, zajtra po jeho smrti svet pôjde ďalej, jeho dedina bude žiť svojím životom aj bez neho. Spánok je milostivý – vo sne prežíva opäť dni mladosti . Dozvieme sa príbeh vodcu lupičov, otcovraha, odstrčeného dieťaťa.

IV. 1. Intermezzo :

Zbor duchov, mesiac, hmla, krtko , noc sa chystajú prijať medzi seba odsúdenca a každý ponúka, čo zaobstará na pohreb :

V. 3. Spev :

Oslava krásnej májovej prírody. Kontrast rána v prírode a dňa smrti Viléma. Príroda hýri životom, všetko sa hýbe, šumí . Je ráno a z mesta vychádza vojenský pluk, kt. vedie odsúdenca. Ľud kričí : „, To on, to on! Strašný lesu pán ! „, Zástup prichádza na kopec, kde je kaplnka a dlhý kôl . Vilém sa naposledy rozhliada po okolí, v ktorom prežil chvíle slobody . O chvíľu prichádzajú vojaci s katom . Vilém sklopil zrak a pokľakol pred katom.

Ten mu odsekol hlavu, ktorú nastokli na kôl.

VI. 2. Intermezzo :

Lúpežnícka družina sedí nepohnute so zrakom upretým k zemi, do diaľky plynú ich šepot,

VII. 4. Spev :

Vilém zomrel a do sklady vstupuje lyrický hrdina – básnik. Prichádza do Vilémovho kraja

Na siedmy rok po poprave. Prechádza okolo pahorku, zaujmú ho kosti nebožtíka, a preto

Sa vypytuje na jeho osud. Príbeh Viléma mu porozpráva hostinský. Načrtáva pôvod príbehu Viléma a Jarmily. Autor prezrádza stotožnenie sa s hrdinom svojej skladby.

Téma : Láska, ktorá vedie k vražde vlastného otca

Idea: Kontrast májovej prírody a rozdielnej dobe ľudského života .

Sláviť májovú krásnu prírodu a lásku , pričom ju autor stavia proti rozdielnym dobám ľudského života.

ANJ - Mgr. Rybanský

<https://www.perfect-english-grammar.com/gerunds-and-infinitives-exercise-1.html>

https://www.englishpage.com/gerunds/gerunds_infinitives_1.htm

https://www.englishpage.com/gerunds/gerunds_infinitives_2.htm

NEJ - PhDr. Bohilová

Zdravím vás všetkých a chcem vám oznámiť, že pri preposielaní vznikol omyl a toto bola pôvodná úloha na minulý týždeň. Len pripomínam, že zadania, ktoré dostanete v pondelok, posielate vypracované do piatku toho týždňa do 14.00 na môj mail j.bohilova@gmail.com

Pracujeme s učebnicou Genau! 1

- str. 55 obrázková slovná zásoba – nahlas prečítať, odhadom preložiť a postupne osvojovať, pozor na členy!

- Preverte si svoju úroveň osvojovania na str. 168, cv. 1 a 2. Dopíšte pod obrázky názvy jedál a nápojov v cv.1. Podľa pokynov vyplňte tabuľku v cv.2

Tieto vypracovania mi neposielajte!

- Kto tak ešte neurobil, pošlite úlohu z minulého týždňa: preklad do slovenčiny cv.2. str.56 preklad viet do nemčiny: Čo ješ rád? Hovorím dobre po nemecky. Peter si dá(vezme) hamburger. Vidíme našu školu.

RUJ – Mgr. Chudá

Vsevo dobrovo, ruštinári

Pokračujeme v práci s učebnicou Raduga:

- **Strana 86 v žltom rámečku – dopíšte slová do profesií, ktoré máte v predchádzajúcich častiach v zošite a pri pomoci prekladača ich preložte a naučte sa.**

- **Cv. 2.6 doplniť koncovky**

- **Vo fialovom rámečku – doplniť vyčasované sloveso „ učit’sja, raborat“**

- **Str. 87 – cv. 3.1 prečítať -a./, b./ -doplniť, V./ doplniť**

Všetko prosím zaslať do piatku poobede. Upozorňujem tých, ktorí nezaslali bez ospravedlnenia predošlé učivá, budú z nich hodnotení nedostatočnou známku. Ak ich zašlete dodatočne, bude známka priemerovaná.

OBN – Mgr. Chudá

Ústava SR ako základný právny dokument štátu

Prvá hlava

Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát; uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, zmluvy, záväzky, ktorými je viazaná, štátna moc pochádza od občanov, ktorí ju vykonávajú prostredníctvom svojich volených zástupcov alebo priamo.

Územie SR je jednotné a nedeliteľné, hranice sa môžu meniť len ústavným zákonom.

Nikomu možno odňať štátne občianstvo SR proti jeho vôli.

Štátnym jazykom je slovenský jazyk.

SR môže mier, bezpečnosť a poriadok za podmienok ustanovených medzinárodnou zmluvou zaradiť do organizácie vzájomnej kolektívnej bezpečnosti.

SR podporuje národné povedomie a kultúrnu identitu Slovákov žijúcich v zahraničí

Štátne symboly

Štátny znak – dvojitý strieborný kríž na červenom štíte vztýčený na strednom vyvýšenom vršku modrého trojvršia štátna

Vlajka – tri pozdĺžne pruhy: biely, modrý a červený + štátny znak Štátna pečať – znak SR, okolo ktorého je do kruhu umiestnený nápis SR

Štátna hymna – prvé dve slohy piesne Nad Tatrou sa blýska – Janko Matuška

Hlavné mesto SR -Bratislava

Druhá hlava

Základné práva a slobody

Všeobecné ustanovenia

Ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach, základné práva sú neodňateľné, nescdzutiteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné

Základné práva a slobody sa zaručujú na území SR všetkým. Každý má právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti

Povinnosti možno ukladať: zákonom, medzinárodnou zmluvou, nariadením vlády.

Základné ľudské práva a slobody

Každý má právo na život.

Nikto nesmie byť pozbavený života, trest smrti sa nepripúšťa.

Nikoho nemožno mučiť, ani podrobiť ponižujúcemu zaobchádzaniu.

Osobná sloboda sa zaručuje.

Obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom (zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu)

Do väzby možno vziať iba z rozhodnutia súdu, každý má právo na vlastníctvo.

Listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručuje. Sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú.

Politické práva

Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Petičné právo sa zaručuje. Právo pokojne sa zhromažďovať, občania majú právo zakladať politické strany a politické hnutia a združovať sa v nich. Volebné právo je všeobecné, rovné a priame a vykonáva sa tajným hlasovaním.

Práva národnostných menšín a etnických skupín

Právo na vzdelanie v ich jazyku.

Právo používať ich jazyk v úradnom styku.

Hospodárske, sociálne a kultúrne práva

Každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Občania majú právo na prácu. Zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Každý má právo na ochranu zdravia. Každý má právo na vzdelanie

Právo na ochranu životného prostredia a kultúrneho dedičstva

Právo na súdnu a inú ochranu

Každý má právo domáhať zákonom svoje práva. Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi. len súd rozhoduje o vine, treste za trestný čin.

Milí študenti

Z tohto učiva si osvojíme:

- **Základné znaky 1. a 2. Hlavy Ústavy SR**
- **Osobitnú pozornosť venujeme právam a slobodám občanov.**

DEJ - Mgr. Urbanová

SLOVÁCI V RAKÚSKO-UHORSKU.

Slovenský národ a český národ žili v štátnom útvere, ktorý sa od rakúsko-maďarského vyrovnania roku 1867 volal Rakúsko-Uhorsko. Hovorilo sa mu aj dvojitá, čiže dualistická monarchia. Dualizmus znamenal, že štát bol rozdelený na dva samostatné celky – na Rakúsko a Uhorsko, spojené iba osobou panovníka, spoločnou zahraničnou politikou, spoločnou armádou a financiami. Vnútorňa, kultúrna a školská politika bola v každom zo štátov vykonávaná samostatne. V Uhorsku bola pri moci maďarská šľachta a v Rakúsku nemecko-rakúska buržoázia. Slovensko bolo súčasťou Uhorska, Čechy a Morava patrili do Rakúska.

Vládnuce kruhy v Uhorsku neposkytovali slovenskému národu národné práva. V Rakúsku sa prejavovali snahy a ponemčovanie – germanizáciu – českého národa. Medzi pomermi v Rakúsku a v Uhorsku bol rozdiel. Zatiaľ čo v slobodnejších rakúskych pomeroch sa mohol český národ hospodársky a kultúrne rozvíjať, mal svoje kultúrne zariadenia, školy vrátane univerzity, slovenský národ v Uhorsku bol vystavený brutálnemu útlaku. Slovenský jazyk sa nemohol používať ani v ľudových školách a maďarskí vládcovia tvrdili, že slovenského národa v Uhorsku niet.

Český aj slovenský národ hľadal východisko zo svojho ťažkého položenía. Predstavitelia Čechov a Slovákov sa usilovali upozorniť na národnostnú nepravosť a útlak ostatné krajiny v Európe. Hľadali možnosti spolupráce s ostatnými nerovnoprávnymi národmi v Rakúsko-Uhorsku. Slováci v Uhorsku spolupracovali s Rumunmi a Srbmi. Najrozvinutejšia však bola spolupráca dvoch bratských národov – Čechov a Slovákov. V boji proti útlaku a nerovnoprávnosti v Rakúsko-Uhorsku boli Slováci a Česi prirodzenými spojencami.

Slovensko-česká spolupráca prebiehala najmä v oblasti kultúry. Českí spisovatelia a novinári prichádzali na Slovensko, objavovali krásnu krajinu a jej pracovitý ľud. Videli, že žije v neslobode a písali o tom nielen v Čechách, ale i v zahraničí.

Spoluprácu medzi Čechmi a Slovákmi organizovala Československá jednota, založená roku 1896. posielala na pomoc Slovensku mnoho kníh, pomáhala slovenským žiakom a študentom, ktorí študovali v Prahe a iných českých mestách. Uverejňovala práce slovenských vedcov a umelcov, organizovala večierky, na ktorých vystupovali predstavitelia slovenskej kultúry oboznamovali českú verejnosť so slovenskou vedou a umením. Od roku 1908 až do prvej svetovej vojny sa v moravskom kúpeľnom meste Luhačoviciach každoročne konali česko-slovenské porady. Vďaka tejto spolupráci sa Česi a Slováci navzájom lepšie spoznávali a zblížovali. Vytvorili sa tak predpoklady pre spoločný štát Čechov a Slovákov.

Rakúsko-uhorské vyrovnanie (1867) bolo rozdelenie **habsburskej monarchie** na dva rovnocenné štáty - Rakúsko (Predlitavsko) a Uhorsko (Zalitavsko). Od rakúsko-uhorského vyrovnania sa názov habsburskej monarchie zmenil na **Rakúsko-Uhorsko**.

Príčiny vzniku Rakúsko-Uhorska

Bezprostrednou príčinou vzniku Rakúsko-Uhorska bola porážka Rakúska **v prusko-rakúskej vojne v roku 1866**.

Snaha o štátnu suverenitu Uhorska však mala korene ešte v revolučnom roku 1848/1849, kedy sa skončila porážkou Maďarov Rakúskom pri Világosi (august 1849).

4. februára 1867 Viedeň súhlasila s obnovením uhorskej ústavy a utvorením uhorskej vlády na čele s grófom **Júliusom Andrásym** (1867-1871). **Uhorský parlament zákon o rakúsko-uhorskom vyrovnaní schválil 29. mája 1867. Zo strany Uhorska sa o toto dvojštátie najviac zaslúžil liberálny politik Ferenc Deák** (1803-1876).

Rakúske cisárstvo sa po rakúsko-uhorskom vyrovnaní zmenilo na úniu Rakúsko-Uhorsko. Hranicu pri delení tvorila riečka **Litava** (prítok Dunaja), preto dostali oba celky polooficiálne názvy:

Predlitavsko - Rakúsko,

Zalitavsko - Uhorsko.

Štátoprávne usporiadanie

V roku 1867 bolo rakúsko-maďarským vyrovnaním rakúske cisárstvo premenené na úniu dvoch štátnych celkov (Rakúsko-Uhorsko) - tzv. **dualizmus**. Dualizmus je spojenie dvoch štátnych celkov, ktoré mali spoločného panovníka a spoločné riadenie niektorých dôležitých štátnych záležitostí.

V prípade **Rakúsko-Uhorska (R-U)**, ktoré existovalo v rokoch **1867-1918**, boli spoločné:

- **Osoba panovníka** z dedičnej habsbursko-lotrinskej dynastie – František Jozef I. (do roku 1916) a Karol I. (1916-1918), ktorí však v Uhorsku vystupoval ako **uhorský kráľ** a v Rakúsku ako **cisár**.
- **3 ministerstvá** – **ministerstvo zahraničia, vojny a ríšskych financií**.
- **Mena** – **koruna, colné územie a štátna banka**.

Každý z oboch celkov mal svoj parlament - ríšska rada v Rakúsku a uhorský snem v Uhorsku. Spoločné úrady mali označenie **c. a k.** (cisársky a kráľovský), predlitavské úrady **c. k.** (cisársky kráľovský – podľa českého kráľovstva) a zalitavské **m. k.** (maďarský kráľovský).

Štátnym zriadením R-U bola **monarchia**.

Hlavným mestom R-U bola **Viedeň**.

Úradnými jazykmi boli **nemčina, maďarčina a latinčina**.

Počet obyvateľov bol okolo **50 miliónov ľudí**.

V R-U žilo mnoho národností - **Nemci, Maďari, Česi, Poliaci, Ukrajinci, Rusíni, Rumuni, Chorváti, Slováci, Srbi, Slovinci, Taliani, Židia** ai.

Dôsledky rozdelenia štátu

Vyrovnanie stabilizovalo vnútropolitické pomery v monarchii, ale viedlo k odlišnému vývoju na východe a západe ríše. V rakúskych a českých krajinách (Predlitavsko) sa verejný život liberalizoval a demokratizoval, štát akceptoval národné hnutia aj silnejúce robotnícke hnutie. Uhorské vládne kruhy sa usilovali takémuto vývoju zabrániť. Svoj cieľ premeniť Uhorsko na maďarský, národne jednotný štát dosiahli za cenu potlačania demokracie a utlačania ostatných národov a národností žijúcich v Uhorsku. Rakúsko-uhorské vyrovnanie sa stalo začiatkom novodobej histórie Maďarov.

Dôsledky vyrovnania pre Slovákov

Po vyrovnaní sa začlenilo Slovensko do sféry uhorskej politiky a štátnosti. Slovákom to prinieslo desaťročia **násilnej maďarizácie a mnohostranného národného útlaku**.

V **decembri 1868** uhorský parlament schválil **národnostný zákon**, ktorý potvrdzoval existenciu uhorského (maďarského) národa a formálne udeľoval národné práva aj Nemaďarom, v praxi sa však nedodržieval.

- Maďarčina sa stala štátnym jazykom a Slováci v Uhorsku neboli národom, ale iba etnickou skupinou a súčasťou uhorského národa.
- **Boli zrušené tri slovenské gymnáziá (Martin, Revúca, Kláštor pod Znievom) a Matica slovenská (1875)**. Na Slovensku tak do roku 1918 prestali existovať slovenské stredné školy a do ľudových (základných) škôl sa zaviedla povinne maďarčina.
- Privilegované vrstvy (zemanovia) sa len výnimočne hlásili k slovenskému pôvodu, mnohí si pomadařovali mená a pridávali sa k maďarským politickým kruhom – stávali sa z nich tzv. maďaróni (pomadařenci). Väčšie mestá na Slovensku sa tiež pomadařovali. Slovenskými zostávali len mestečká, no aj tam úrady obsadzovali Maďari.
- Od 60. rokov 19. storočia sa kultúrnym a aj politickým centrom stal **Turčiansky sv. Martin** - sídlo Matice slovenskej, gymnázia, Národného múzea, spolku slovenských žien Živena a ďalších kultúrnych ustanovizní. V Martine vychádzali od roku **1870** **Národné noviny** (politický orgán Slovenskej národnej strany) a od roku **1881** literárny mesačník **Slovenské pohľady** (vychádzajú dodnes).
- Ťažké ekonomické podmienky v Uhorsku nútili mnohých Slovákov emigrovať do
Kto má projekt na 1. Svetovú vojnu, môže ho poslať na môj mail

ADK – Ing. Vichnárová

1. Nácvič písmena ž, ň, ä

Odpísať poslané cvičenia zo str.66 cvičenie 49, sr. 70 cvičenie 51. Pri opise, písať bez opráv, dodržiavať prstoklad.

Napísané cvičenie mi poslať mailom.

Učivo je žiakom vysvetlené prostredníctvom videokonferencie.

Učebný materiál je zaslaný na mailové adresy žiakov.

NAV - Ing. Vichnárová

1. Sviatosť manželstva

Diskusia o význame sviatosti manželstva z individuálneho aj spoločenského hľadiska a zdôvodniť jej vážnosť.

Poukázat na význam sviatosti manželstva pre vznik rodiny.

Charakteristika sviatosti manželstva.

Popis vlastností manželstva.

Vysvetlenie zneplatňujúcich prekážok manželstva.

Vysvetlenie manželského súhlasu.

Popis účinkov sviatosti manželstva.

Popis slávenia manželstva.

Učivo je žiakom vysvetlené prostredníctvom videokonferencie.

CHEM – Mgr. Mišeje

Dusík

Vlastnosti: dusík je plyn bez farby a zápachu, o niečo ľahší ako vzduch, nepatrne rozpustný vo vode. Pri obyčajných podmienkach je dusík interný (nezlúčivý). Tvorí dvojatómové molekuly N_2 , v ktorých sú atómy viazané tromi elektrónovými párami ($:N \equiv N:$). Trojitá väzba v molekule dusíka je obzvlášť stabilná. Molekulový dusík je energeticky veľmi chudobný. Aktivovaný dusík je veľmi zlúčivý: reaguje s mnohými prvkami, napr. s vodíkom tvorí amoniak, s kyslíkom kysličníky dusíka a s kovmi nitridy. V zlúčeninách s inými prvkami môže mať dusík oxidačné číslo od $-III$ až V ,

Výskyt: 78% vzduchu tvoria molekuly dusíka N_2 . Pri elektrických výbojoch za búrky sa štiepia na atómy, ktoré sa zlučujú s kyslíkom na oxidy dusíka, tie sa v dažďovej vode rozpúšťajú a dostávajú sa s ňou na zem. Zlúčeniny dusíka potrebujú rastliny na tvorbu bielkovinových látok, na stavbu svojich tiel.

Rastlinnou potravou sa dostávajú bielkoviny do tel živôčíchov a ľudí. Rozkladom rastlinných a živočíšnych bielkovín vzniká amoniak. Amoniak sa zúčastňuje na vzniku amónnych solí.

Výroba: Dusík sa vyrába frakčnou destiláciou skvapalneného vzduchu. Skladuje sa v ocelových tlakových fľašiach označených zeleným pruhom.

Použitie: Dusík v zmesi z argónom sa používa na plnenie žiaroviek, na výrobu amoniaku, kyseliny dusičnej a jej solí (priemyselné dusíkaté hnojivá).

Zlúčeniny: AMONIAK, čiže čpavok NH_3 je bezfarebný plyn, ľahší ako vzduch, prenikavo zapácha, dráždi sliznice, pôsobí ako nervový jed. Vo vzduchu nehorí, ale keď sa vedie v zmesi s kyslíkom cez zahriate katalyzátory, mení sa na oxidy dusíka, z ktorých ďalšími reakciami vzniká kyselina dusičná.

Halogény

Všeobecná charakteristika:

- halové prvky, čiže halogény sú fluór, chlór, bróm, jód
- patria do VII. skupiny periodickej sústavy prvkov, na poslednej elektrónovej vrstve majú 7 elektrónov
- tvoria molekuly typu X_2 , sú veľmi reaktívne, čo vyplýva z ich snahy získať 1e, aby nadobudli stabilnú el. konfiguráciu najbližšieho vzácneho plynu
- elektonegativita klesá v poradí $\text{F} > \text{Cl} > \text{Br} > \text{I}$
- voľné halogény sa v prírode nenachádzajú, pokiaľ sa dostanú do ovzdušia, pôsobia toxicky
- oxidačné čísla od $-I$ po VII (iba F len v $-I$ a 0)
- pretože všetky majú podobnú chem.štruktúru, ich body topenia a body varu závisia od ich molekúl a pravidelne stúpajú od F po I

FLUÓR

Charakteristika:

- zelenožltý plyn, dráždivý, jedovatý a mimoriadne reaktívny
- najreaktívnejší z halogénov, nereaguje iba s N , O a Cl
- pri zlúčení s vodíkom vybuchuje už pri -225°C
- pri červenom žiare reaguje aj so zlatom a platinou

Výskyt:

- F je veľmi reaktívny, preto sa v prírode vyskytuje vo forme zlúčenín, ktoré často tvoria veľké ložiská napr. kryolit, fluorit (kazivec)

CHLÓR

Charakteristika:

- žltozelený jedovatý štipľavo zapáchajúci plyn, ktorý nezdravo pôsobí na oči a leptá sliznicu, môže vyvolať aj zápal pľúc
- voľný Cl je prudký jed, odoberá v rastlin. i živoč. tkanivách vodík, mení ich štruktúru a organizmus hynie
- reaguje s väčšinou prvkov, ale nie tak ako fluór
- s vodíkom sa zlučuje na chlorovodík HCl , ktorý s vodou dáva kys.chlorovodíkovú
- rozpustný vo vode len málo \rightarrow chlóróvá voda
- nezlučuje sa priamo s N , O a C
- skvapalnený sa prenáša v ocelových bombách

BRÓM

Charakteristika:

- ťažká červenohnedá prchavá kvapalina, v styku s pokožkou spôsobuje popáleniny, plynný bróm leptá sliznicu
 - s vodou reaguje
- Výskyt:
- biogénny prvok
 - je rozptýlený v zemskej kôre
 - v solných ložiskách v morskej vode
 - nasýtený roztok brómu sa nazýva brómová voda

JÓD

Charakteristika:

- sivočierna kovovolesklá pevná látka
- jeho pary sú jedovaté a spôsobujú zápal nosovej a očnej sliznice
- je menej reaktívny ako ostatné halogény
- málo rozpustný vo vode, dobre rozpustný v mnohých organických rozpúšťadlách a v roztoku KI, nejedovatý, dôležitý stopový prvok pre niektoré živočíchy, z pôdy sa jód dostáva do rastlín a živý organizmus ho prijíma najmä v zelenine (cibuľa), v mlieku a v morských rybách.

Síra

Síra (z lat. *Sulphur*) je chemický prvok v Periodickej tabuľke prvkov, ktorý má značku S a protónové číslo 16. Periodickej sústave prvkov sa nachádza v skupine VI. A. Patrí medzi chalkogény. Je to žltá kryštalická látka, kryštalizuje v kosoštvorcovej a jednoklonnej sústave. V prírode sa vyskytuje v elementárnej forme alebo vo forme zlúčenín (sulfidy, sírany). Síra je biogénny prvok, nachádza sa v aminokyselinách cysteín a metionín. V chemickom priemysle má široké použitie.

Vlastnosti

Pri normálnej teplote je síra tuhá, žltá látka. Má veľmi slabý zápach. Horí modrým plameňom pričom vzniká oxid siričitý. Síra je vo vode nerozpustná, je málo rozpustná v nepolárnych rozpúšťadlách (benzén, toluén) ale je dobre rozpustná v sírouhlíku. Bežne sa vyskytuje v oxidačných stupňoch -2, +2, +4 a +6. Síra vytvára stále zlúčeniny so všetkými prvkami okrem prvkov skupiny vzácnych plynov. Základnou štruktúrou sú molekuly S₈. Najznámejšie alotropické modifikácie sú: kosoštvorcová a jednoklonná. Amorfná (alebo plastická) síra sa dá pripraviť náhlym ochladením roztavenej síry.

Použitie

Síra má široké uplatnenie v modernom priemysle. Používa sa v suchých článkoch, čistiacich prostriedkoch, vo fungicídoch a ako vulkanizačné činidlo. Keďže je horľavá používa sa pri výrobe zápaliek, pušného prachu a náplní pre ohňostroje.

Jej zlúčenina, kyselina sírová, je jednou z chemikálií s najširším použitím v chemickom priemysle. Používa sa pri spracovávaní rôznych rúd, pri výrobe hnojív, pri spracovávaní ropy atď.

V živých organizmoch sa síra vyskytuje vo forme anorganických a organických zlúčenín. Je to biogénny prvok, ktorý je dôležitý pre tvorbu bielkovín. Je súčasťou každej bunky tela, pretože sa nachádza v aminokyselinách a tým pádom v bielkovinách a enzýmoch. Niektoré baktérie využívajú sírovodík namiesto vody.

V ľudskom organizme je malé množstvo síry prítomné aj vo forme síranov a to sodných alebo draselných, v krvi a tkanivách. Najmä v moči je prítomná vo forme síranov. Bohatým zdrojom síry sú syry, strukoviny a vajcia. Niektoré zlúčeniny síry, predovšetkým sírovodík H₂S a oxid siričitý SO₂ majú na ľudský organizmus toxické účinky. Síra patrí medzi prvky, ktorých niektoré zlúčeniny sú pre ľudský organizmus nenahraditeľné.

Zlúčeniny

- **Sulfán**- sírovodík - má lomenú štruktúru podobne ako voda. Za bežných podmienok je to bezfarebný plyn, jedovatý, zapachávajúci po skazených vajciach. Má silné redukčné vlastnosti, ak sa nachádza v ovzduší spôsobuje sčierňanie striebra.
- **Sírouhlík** - je to bezfarebná viskózna kvapalina, prchavá, jedovatá a so vzduchom tvorí výbušnú zmes. Je to výborné nepolárne rozpúšťadlo. Státim na vzduchu nepríjemne zapácha.

Uhlík

Nachádza sa v druhej perióde v IV.A skupine.

Výskyt: - uhlík je základný biogénny prvok, je v prírode najrozšírenejší a je súčasťou sacharidov, tukov, bielkovín a mnohých organických zlúčenín (ropa, zemný plyn, uhlie) aj anorganických zlúčenín CO₂ – oxid uhličitý, CO – oxid uhoľnatý

- je súčasťou minerálnych vôd
- nachádza sa v mineráloch: kalcit – CaCO₃, magnezit MgCO₃

Vlastnosti

- je málo reaktívny

- má redukčné schopnosti, ktoré majú využitie v priemysle : $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{C} \rightarrow 3\text{CO} + 2\text{Fe}$
- vlastnosti uhlíka sa využívajú na výrobu kovov a ich oxidov (aluminotermia)
- uhlík má 2 modifikácie – tuha a diamant

Tuha

Tuha alebo **grafit** je tvorená uhlíkom, ktorý kryštalizuje v šesťuholníkových šupinkách a patrí medzi najmäkšie známe nerasty. Táto vlastnosť sa využíva napr. pri výrobe ceruziek na písanie a kreslenie.

Diamant

diamant je najtvrdšia látka v prírode. Diamant sa používa najmä v klenotníctve, kde sa používa prírodný vybrúsený diamant – briliant (prstene, náramky)

Využitie uhlíka

- pri výrobe elektród (uhlíková elektróda)
- v atómových reaktoroch
- z grafitu sa vyrábajú ceruzky a používa sa ako mazadlo ložísk
- uhlík sa využíva na adsorpciu plyných látok (živočíšne uhlie pri tráviacich ťažkostiach)
- používa sa ako palivo (uhlie)

Zlúčeniny uhlíka

Bezokyslíkaté zlúčeniny uhlíka

- Uhl'ovodíky – sú to zlúčeniny uhlíka a vodíka (alkány, alkény, alkíny, arény, atď)
- Deriváty uhl'ovodíkov – uhl'ovodíky, v ktorých je jeden alebo viac vodíkov nahradených iným atómom alebo skupinou atómov. (halogén deriváty uhl'ovodíkov, atď)
- Karbidy – zlúčeniny uhlíka s prvkom s menšou elektronegativitou (karbid vápenatý CaC_2)
- Halogenidy – zlúčeniny uhlíka a halového prvku (CCl_4 – tetrachlór)
- Sírouhlík – CS_2 - nepolárne rozpúšťadlo
- Kyanidy – sú prudko jedovaté

Kyslíkaté zlúčeniny uhlíka

1. CO – oxid uhoľnatý. Je jedovatý. Vzniká pri nedokonalom spaľovaní O_2 . Je veľmi reaktívny a má redukčné účinky: $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 2\text{CO} \rightarrow \text{CO}_2 + 2\text{Fe}$
2. CO_2 – oxid uhličitý. Nachádza sa vo vzduchu, využívajú ho rastliny pri procese, ktorý voláme fotosyntéza. Má slabé oxidačné účinky.

TECH čašník, servírka - Ing. Kajanová

1) Prílohy z obilnín – ryža a ostatné obilniny.

Uvedené témy je potrebné si prepísať do zošita alebo vytlačiť a vložiť do zošita, naštudovať. Témy žiakom boli poslané na emailovú adresu.

Úloha:

- zopakovať si témy *Prílohy*,
- nové témy:
- vedieť popísať prílohy z ryže, výrobný postup: **Zeleninové rizoto**,
- vymenovať druhy príloh z ryže,
- poznať prílohy z ostatných druhov obilnín.

TEO čašník, servírka - Ing. Kajanová

1) Podávanie nealkoholických nápojov (2x),

2) Podávanie alkoholických nápojov.

Uvedené témy je potrebné si prepísať do zošita alebo vytlačiť a vložiť do zošita, naštudovať. Témy žiakom boli poslané na emailovú adresu.

Úloha:

- zopakovať si predchádzajúce témy: *Podávanie múčnikov, hlavných jedál, olovrantu, teplých predjedál ...*
- nové témy:
- *popísať podávanie nealkoholických nápojov, fľaškových, čapovaných, vymenovať druhy nealkoholických nápojov a definovať čo sú nealkoholické nápoje,*
- *definovať čo sú alkoholické nápoje a uviesť druhy alkoholických nápojov.*
- **vo štvrtok 29.10.2020, ústne skúšanie na online hodine!**

TEA - Ing. Ičová

Žiaci trénujú **písanie veľkých písmen a písanie textu do stĺpcov**. Napíšu dve slohy piesne Prší, prší a napíšu rozvrh hodín do stĺpcov tiež veľkými písmenami. Práce treba poslať vyučujúcej na adresu vyučujúcej daniela.icova7@gmail.com. Informácie a konzultácie žiakov sú možné aj prostredníctvom spoločnej skupiny na messengeri.

MAR – Ing. Chalupová

Téma: rozhodovanie o jednotlivých produktoch

Ide o rozhodovanie, ktoré sa spája s vývojom a marketingom jednotlivých produktov. Sú to rozhodnutia o:

- 1) Vlastnostiach
- 2) Značkách
- 3) Obale
- 4) Etiketách

1. ROZHODOVANIE O VLASTNOSTIACH PRODUKTU

Pri vývoji výrobku treba definovať materializovateľné vlastnosti produktu, ako sú kvalita, vyhotovenie a dizajn.

➤ **Kvalita výrobku** – výrobca sa musí rozhodnúť pre určitú úroveň kvality, ktorá bude podporovať pozíciu výrobku na cieľovom trhu. Kvalita výroku znamená spôsobilosť výrobku plniť svoje funkcie. Z hľadiska marketingu y sa mala merať podľa toho, ako ju vníma a prijíma spotrebiteľ. Niektoré firmy využívajú pre zdokonalenie kvalitatívnych znakov kontrolu. Strategické riadenie kvality znamená dosiahnuť prevahu nad konkurenciou tým, že spotrebiteľovi sa ponúkajú výrobky, ktoré uspokojujú jeho potreby a zodpovedajú významu, ktorý pripisuje kvalite.

➤ **Variety vyhotovenia výrobku** – vlastnosti sú nástrojom konkurencie a slúžia na odlišenie vlastného produktu od konkurenčných. Najefektívnejšou cestou ku konkurencieschopnosti je byť prvým výrobcom, ktorý prinesie potrebnú a oceňovanú novú vlastnosť.

➤ **Design produktu** – je to ďalší spôsob zvýšiť výnimočnosť produktu. Niektoré firmy sú známe výtvarným riešením výrobkov. Mnohé firmy však majú v tejto oblasti nedostatky. Design môže byť najmocnejšou zbraňou v marketingovom arzenály firmy. Dobre stvárnený výrobok získa pozornosť a tržby.

2. ROZHODOVANIE O ZNAČKE

Spotrebiteľia považujú značku za dôležitú súčasť výrobku a značka pridáva výrobku na hodnote.

Značka je meno, názov, znak, symbol či design alebo ich kombinácia. Úlohou značky je identifikovať výrobok či službu určitého predávajúceho alebo skupiny predávajúcich a odlišiť ich od výrobkov konkurencie.

Značka môže byť slovná alebo symbolická. Obchodná značka je značka alebo časť značky s právnou ochranou.

➤ **Rozhodnutie o použití značky** – značkovanie je dnes veľmi rozšírené a len málo výrobkov nemá značku. Značka pomáha kupujúcemu pri rozhodovaní nakoľko pomáha pri približovaní kvality výrobku. Mená značiek uľahčujú a urýchľujú nákup. Používanie značiek poskytuje výhody aj predávajúcemu, pretože uľahčujú proces objednávania a znižujú omyly. Používaním značiek získava i spoločnosť ako celok, pretože prispievajú značky k vyššej a trvalej kvalite výrobku.

➤ **Rozhodnutie o sponzorstve značky** – pri rozhodovaní má výrobca tri možnosti výberu sponzorstva:

- výrobok bude označovať značkou výrobcu (tzv. národná značka);

- výrobca môže predávať sprostredkovateľovi, ktorý výrobok označí súkromnou značkou (tzv. distribučná značka, značka sprostredkovateľa, značka dealera);
- výrobca môže použiť stratégiu kombinovanej značky t.j. niektoré výrobky predá s menom vlastnej značky a niektoré so súkromnými etiketami.
- **Zásady výberu mena značky** – dobré meno značky môže veľa urobiť pre úspech výrobku. K žiaducim vlastnostiam názvu značky patria:
 - Musí približovať užitočnosť a kvalitu výrobku;
 - Má sa ľahko vyslovovať, spoznať a pamätať;
 - Má mať schopnosť odlíšenia;
 - Má sa dať ľahko prekladať do iných jazykov;
 - Názov by mal byť vhodný na registráciu a právnu ochranu.

3. ROZHODOVANIE O OBALE

Niektorí marketéri považujú obal za piate P (Packaging) spolu s cenou, výrobkom, miestom a promotion.

4. ROZHODOVANIE O ETIKETÁCH

Etiketa je súčasťou obalu a obsahuje informácie o obsahu obalu. Etikety plnia niekoľko funkcií a predávajúci sa má rozhodnúť, ktoré z nich bude preferovať.

Etiketa :

- identifikuje výrobok alebo druh tovaru;
- označuje stupeň kvality výrobku
- obsahuje informácie ako napríklad kto výrobok vyrobil, kde a kedy bol vyrobený, ako sa má používať a zásady bezpečnosti používania;
- podporuje predaj, napríklad prostredníctvom atraktívnej grafiky.

ÚLOHY:

1. Spracovať poznámky - vytlačiť
2. Účasť na on-line hodine **v stredu o 9,00**
3. Odpovedať si na tieto základné otázky:
 - O akých vlastnostiach produktu je dôležité rozhodnúť?
 - Čo je kvalita produktu?
 - Čo znamená varianty vyhotovenia produktu –príklad uviesť
 - Čo je značka?
 - Pod akou značkou možno produkt predávať (sponzorstvo značky)?
 - Aké má mať vlastnosti značka?
 - Čo je etiketa a na čo slúži?

UCT – Ing. Chalupová

Tento týždeň neposielam zadanie, nakoľko ide o skrátený týždeň a ani nám nevyjde on-line hodina. Takže si prosím opakujte a chystajte sa na skúšanie podľa dohovoru.

EKN - Ing. Pavlovičová

Študentom sú pravidelne každý týždeň zasielané **témy a úlohy na vypracovanie** a precvičovanie učiva. Majú určené **termíny skúšania**, preskúšani budú podľa harmonogramu prostredníctvom sociálnych sietí

TÉMATICKÝ CELOK : Podnik a právne formy podnikania

TÉMA: Podnikanie a podnikateľská činnosť

- Pod **podnikateľskou činnosťou** rozumieme sústavnú činnosť, ktorá sa vykonáva za účelom dosiahnutia zisku.
- Podnikateľskou činnosťou, teda podnikaním sa realizujú podnikateľské ciele (nápad). Nejde o jednorázovú činnosť, ale o dlhodobé uskutočňovanie výroby, obchodu, poskytovanie služieb alebo o vykonávanie inej činnosti, ktorej účelom je získať trvalý zdroj peňažných príjmov.
- Podnikanie sa spája aj s určitým rizikom neúspechu, ktoré je potrebné dopredu odhadnúť.
- Podnikanie si vyžaduje nutnosť odpovedať na niekoľko otázok:

1. V čom chceme podnikat'?

2. Ako podnikat', akú organizačno-právnu formu si zvolit'?

3. Či máme potrebný kapitál, a ako ho získať?

Základné právne normy, ktoré upravujú podnikanie v Slovenskej republike sú:

- **Obchodný zákonník** – upravuje postavenie podnikateľa, záväzkové vzťahy, ktoré s podnikaním súvisia, napr. hospodársku súťaž, účtovníctvo podnikateľov a obchodný register.
- **Živnostenský zákon** – upravuje podmienky živnostenského podnikania a kontrolu ich dodržiavania.
- **Občiansky zákonník** – upravuje vzťahy občanov s podnikateľskými subjektami.

Uvedené zákony vymedzujú

podnikanie ako sústavnú činnosť, uskutočňovanú podnikateľom vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, s cieľom dosiahnuť zisk.

Za podnikanie sa považuje:

- **Sústavná zárobková činnosť**, príležitostná zárobková činnosť nie je podnikaním,
- **Samostatnosť pri rozhodovaní** o činnosti podniku, za podnikanie sa preto nepovažuje taká činnosť, o ktorej rozhoduje niekto iný,
- **Podnikanie vo vlastnom mene** znamená, že podnikateľ uskutočňuje podnikanie pod svojim obchodným menom – firmou (názvom podniku),
- **Podnikanie na vlastnú zodpovednosť** znamená, že zodpovednosť za dosiahnuté výsledky (stratu alebo zisk) nesie sám podnikateľ.

Základné znaky podnikania:

- **produkt** – výrobok alebo služba, ktorú ponúka podnikateľ
- **zisk** – podnikateľ sa snaží výrobok alebo službu predat'
- **zodpovednosť** – podnikateľa za činnosť, ktorú uskutočňuje
- **kontinuita** – teda nepretržitosť podnikania

ÚLOHY:

- myslíte, že máte predpoklady na podnikanie? V čom vidíte svoje silné a slabé stránky
- čo si myslíte, prečo niektorí ľudia uprednostňujú stále zamestnanie pred podnikaním?
- naštudovať tému, pripravovať sa na skúšanie, prebehne online, termín bude určený

SCR - Ing. Pavlovičová

Študentom sú pravidelne každý týždeň zasielané **témy a úlohy na vypracovanie** a precvičovanie učiva. Majú určené **termíny skúšania**, preskúšani budú podľa harmonogramu prostredníctvom sociálnych sietí

TÉMA: Lesné železnice na Slovensku

- história lesných železníc
- pôvodný význam lesných železníc
- využitie lesných železníc v súčasnosti doma a vo svete pre cestovný ruch
- konkrétne služby lesných železníc
- lokality lesných železníc

ÚLOHY:

- pripraviť si referáty, ktoré boli menovite určené
- zdôvodnite význam poskytovania služieb železničnej dopravy návštevníkom v cestovnom ruchu
- popíšte význam lesných železníc v minulosti a v súčasnosti
- charakterizujte materiálne podmienky poskytovania služieb železničnej dopravy

TSV – Mgr. Gráčik

Svetová zdravotnícka organizácia WHO v tejto súvislosti vydala odporúčania pre udržanie fyzickej aktivity počas karantény

Upozornenie: tieto odporúčania sú určené ľuďom v karanténe bez akýchkoľvek príznakov alebo diagnózy akútneho respiračného ochorenia. Nemali by nahradiť lekárske poradenstvo v prípade zdravotného stavu.

Odporúčané množstvo fyzickej aktivity sa dá dosiahnuť aj v domácom prostredí, bez špeciálneho vybavenia a s obmedzeným priestorom. Ako môžeme zostať aktívny a zredukovať sedavé správanie kým sme v karanténe:

- **Krátke aktívne prestávky počas dňa:** krátke a intenzívne činnosti v rámci pohybovej aktivity pomáhajú dosiahnuť týždenné odporúčania. Môže to byť krátke cvičenie alebo tanec, či práca v domácnosti alebo záhrade.

- **Online cvičenie:** využite množstvo online cvičení. Mnohé z nich sú zadarmo a nájdete ich na rôznych internetových stránkach. Pokiaľ nemáte skúsenosti s vykonávaním týchto cvičení, buďte opatrní a vedomí si svojich limitov.

- **Chôdza:** aj v malých priestoroch vám môže chôdza pomôcť zostať aktívnymi. Ak telefonujete namiesto sedenia sa postavte a prechádzajte sa.

- **Postavte sa:** skráťte čas strávený sedením tým, že vstanete kedykoľvek je to možné. V ideálnom prípade sa snažte prerušiť čas sedenia a odpočinku každých 30 minút. Ak chcete pokračovať v práci v stoji, zväzťte nastavenie svojho pracovného stola. Počas voľného času stráveného sedením uprednostňujte kognitívne stimulačné činnosti (čítanie, spoločenské hry, hádanky).

- **Relaxácia:** meditácia a hlboké dýchania vám môžu pomôcť ostať pokojnými. K odporúčaniam patrí taktiež dodržiavanie pitného režimu ideálne prostredníctvom čistej pitnej vody a obmedzenie až vynechanie alkoholických nápojov. Dôležitá je zdravá strava s dostatkom ovocia a zeleniny a s obmedzením soli, cukru a tuku.

ODV – Bc. Ďuríková (zastupuje Ing. Emilová)

Téma: Servis studených a teplých predjedál

Vypracovaný študijný materiál poslaný na mailové adresy žiakov spolu so zadaním domácej úlohy

DÚ: Servis špagiet